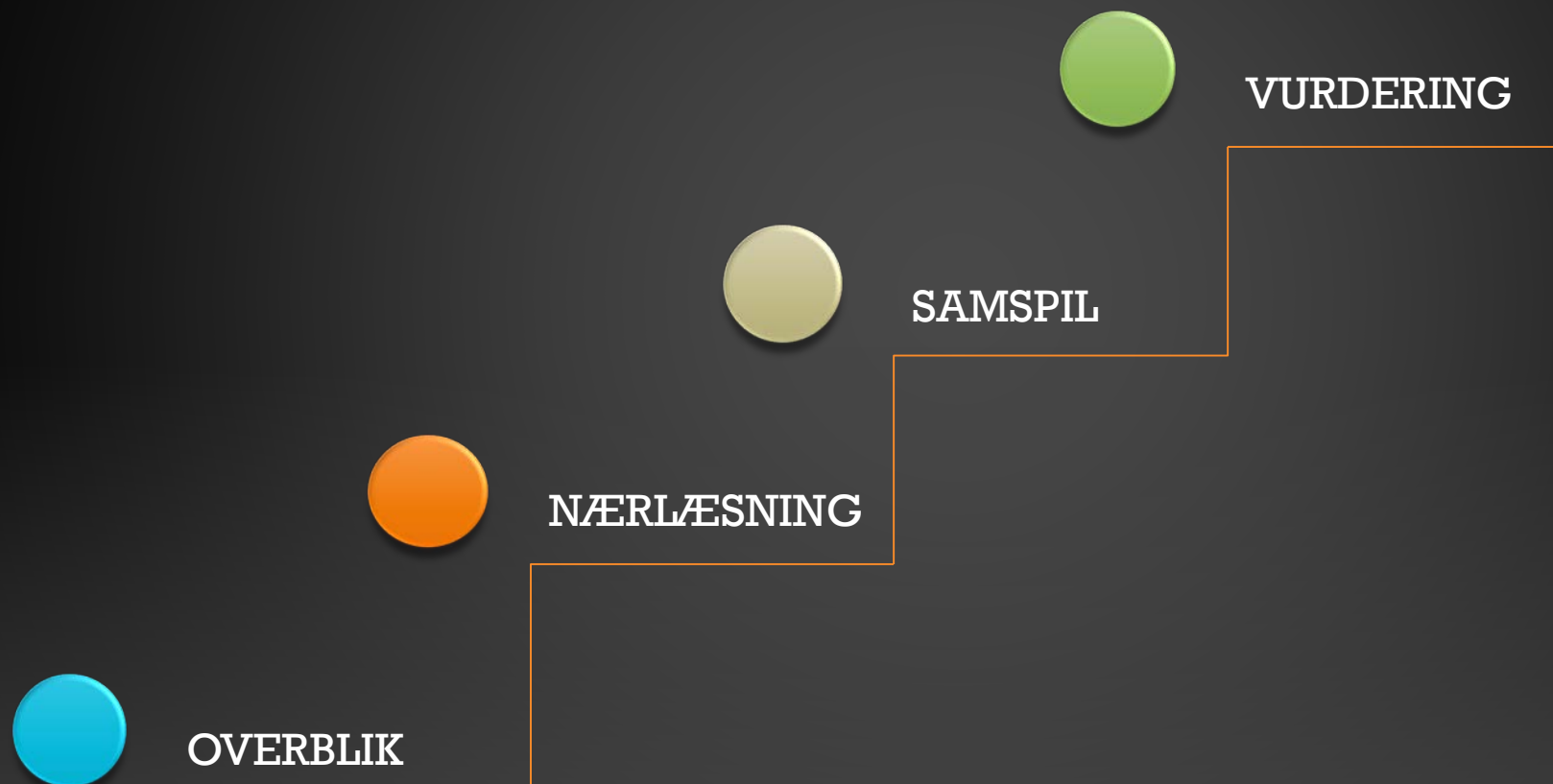

MULTIMODALITET

EN LÆSEGUIDE

OVERBLIK

Kontekst
Identifikation

NÆRLÆSNING

Tekst/speak
Billede
Lyd
Grafik

SAMSPIL

Layout
Samspil

VURDERING

Affordans
Mening/budskab
Afsender/modtager
Troværdighed

KONTEKST

SPØRGSMÅL

- Hvor er teksten fra?
- Hvem er afsender?
- Hvem er modtager?
- Hvad tror du tekstens formål er?

HJÆLP

- Undersøg fx byline, 'om', 'kontakt'
- Informere, sælge, underholde, overbevise?

IDENTIFIKATION

SPØRGSMÅL

- Hvilke modaliteter er teksten sammensat af?
- Er der en tydelig primær modalitet
- Hvilken umiddelbar læsesti inviterer teksten til?
- Passer denne læsesti til dit læseformål?

HJÆLP

- Brug skema til indholdstømning
- den vigtigste modalitet?

TEKST/SPEAK

SPØRGSMÅL

- Hvad får du at vide i teksten?
- Hvad lægger du mærke til ved sproget i teksten?
- Er der noget ved tekstens udseende, du lægger mærke til?
- Hvilken funktion har teksten?

HJÆLP

- Via fx billedtekst, brødtekst, rubrik, link, citat, menubjælke, speak
- Fagudtryk, billedsprog, gentagelser, slang
- Informere, berette, instruere, beskrive, forklare, argumentere

BILLEDE

Faste billeder: fx foto, maleri, ikon, tegning

SPØRGSMÅL

- Hvad er det første, du lægger mærke til?
- Hvad forestiller billedet?
- Hvad er stemningen i billedet?
- Hvad er billedets funktion i den samlede tekst? (illustrere, påvirke, skabe identifikation, skabe stemning)

Levende billeder: reklamefilm, kortfilm, musikvideo

SPØRGSMÅL

- Hvilken handling fortæller billederne?
- Hvilken stemning viser billederne?
- Hvad er de levende billedets funktion i den samlede tekst? (illustrere, påvirke, skabe identifikation, fremstille tidsperspektiver og årsagssammenhænge, kombinere skriftens fortælling og billedets sprog)

LYD

SPØRGSMÅL

- Hvilken slags lyd er der anvendt
- Hvilken funktion har lyden?
- Hvilken stemning formidler lyden?

HJÆLP

- Underlægningsmusik, reallyd, lydeffekter, speak
- Påvirke, skabe stemning

GRAFIK

SPØRGSMÅL

- Hvilken type grafik er anvendt?
- Hvilken information fås i grafikken?
- Hvilken funktion har grafikken/det grafiske udtryk i den samlede tekst?

HJÆLP

- Fx diagram, landkort, modelskitse
- Præcisere, komprimere, skabe overblik

LAYOUT

SPØRGSMÅL

- Hvor er de enkelte modaliteter placeret i teksten?
- Skaber modaliteternes placering en umiddelbar læsesti?
- Hvilken betydning har denne læsesti for oplevelsen af indholdet?

HJÆLP

- En læsesti er den vej, blikket bevæger sig hen over teksten – er der en rækkefølge for, hvad du lægger mærke til?

SAMSPIL

SPØRGSMÅL

- Er der redundans i modaliteternes udtryk?
- Hvad er formålet med dette?
- Er der funktionel specialisering?
- Hvordan supplerer de hinanden?

HJÆLP

- Fortæller modaliteterne det samme?
- Fortæller modaliteterne noget forskelligt?

AFFORDANS

SPØRGSMÅL

- Udnytter modaliteterne deres affordans?
- Er den valgte modalitet den bedste til at udtrykke netop dette?
- Kunne man argumentere for brugen af en anden modalitet end den valgte?

HJÆLP

- Affordans betyder, at modaliteterne udnytter deres styrker.

MENING/BUDSKAB

SPØRGSMÅL

- Hvad vil teksten fortælle os?
- Hvad er tekstens samlede budskab?
- Har du ændret mening om, hvad der er den primære (vigtigste) modalitet?

HJÆLP

- Jeg mener at tekstens samlede budskab er at... fordi...

AFSENDER/MODTAGER

SPØRGSMÅL

- Hvem tror du, efter nærlæsningen, at teksten henvender sig til?
- Hvilket formål har afsenderen med teksten?
- Lykkes det?
- I hvilken grad er der sammenhæng mellem budskabet og måden, det bliver formidlet på?

HJÆLP

- Underholde, påvirke, informere, sælge, overbevise.

TROVÆRDIGHED

SPØRGSMÅL

- Hvordan bidrager valget af modaliteter til tekstens troværdighed?
- Er der sammenhæng mellem det, teksten gerne vil og den måde, den udtrykker det på?
- Er der noget, du undrer dig over?

HJÆLP

- Definition af begrebet troværdighed:
  - a. som man med rimelighed kan tro eller stole på
  - b. som virker pålidelig og tillidsvækkende
  - c. som formidler på en overbevisende måde